

REGERINGEN

Regeringsbeslut

I:11

2016-10-13

Ju2016/06988/KRIM

Justitiedepartementet

Kriminalvården
601 80 Norrköping

Uppdrag till Kriminalvården att utveckla arbetet mot våldsbejakande extremism

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Kriminalvården att utveckla och långsiktigt förankra arbetet mot våldsbejakande extremism inom myndigheten. Arbetet ska bygga vidare på de behov som myndigheten identifierade i sin kartläggning av metoder och arbetssätt som kan användas för att förebygga våldsbejakande extremism hos Kriminalvårdens klienter.

I genomförandet av uppdraget ska Kriminalvården samråda med den nationella samordnaren för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism (Ju 2014:18), Socialstyrelsen, Statens institutionsstyrelse, Nämnden för statligt stöd till trossamfund, Polismyndigheten och Säkerhetspolisen. Eftersom genomförandet av uppdraget kan kräva internationell expertis samt kunskap om specifika frågor från olika forskningsfält ska Kriminalvården vid behov även samverka med andra relevanta aktörer och forskare inom och utom Sverige.

Under uppdragets genomförande ska ett jämställdhetsperspektiv beaktas. I tillämpliga delar ska även ett barnrättsperspektiv beaktas.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Justitiedepartementet och Kulturdepartementet) senast den 18 maj 2018. Av redovisningen ska framgå vilka åtgärder som har vidtagits inom ramen för uppdraget och på vilket sätt ett långsiktigt förankrande av arbetet mot våldsbejakande extremism har säkerställts inom myndigheten. Kriminalvården ska även lämna en delredovisning senast den 15 maj 2017 av vilken ska framgå vilka åtgärder som myndigheten hittills har vidtagit.

För uppdragets genomförande får Kriminalvården 200 000 kronor för 2016 från utgiftsområde 1, anslag 6:1, anslagspost Värna demokratin – del till Kammarkollegiet. Medlen för 2016 utbetalas engångsvis efter

rekvisition till Kammarkollegiet senast den 14 november 2016. Regeringen avser att för uppdragets genomförande även besluta om 1,4 miljoner kronor för 2017 och 400 000 kronor för 2018 under förutsättning att riksdagen anvisar medel för ändamålet.

Rekvirerade medel som inte har utnyttjats ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 10 mars 2017 (avseende 2016 års medel) respektive 18 maj 2018. Rekvisition, återbetalning och ekonomisk redovisning ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Skälen för regeringens beslut

Våldsbejakande extremism är ett allvarligt problem för demokratin. Våldet som extremistiska grupper använder och söker legitimera som en politisk metod utmanar och hotar det demokratiska samhället.

Regeringen har förstärkt det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism och terrorism (skr. 2014/15:144, skr. 2014/15:146). Detta arbete vidareutvecklas nu ytterligare. I juni förlängde regeringen den nationella samordnarens uppdrag till januari 2018. Förlängningen innebär en fördjupning av uppdraget där samverkan med myndigheter och kommuner som håller på att utveckla sitt arbete är en fortsatt central del av samordnarens operativa verksamhet.

I juni 2015 fick Kriminalvården i uppdrag av regeringen att kartlägga metoder och arbetssätt som kan användas för att förebygga våldsbejakande extremism hos Kriminalvårdens klienter (Ju2015/05232/KRIM). I redovisningen av uppdraget som inkom till regeringen i maj 2016 (Ju2016/04230/KRIM) framhåller Kriminalvården att antalet klienter med våldsbejakande extremistisk anknytning i nuläget är begränsat. Myndigheten bedömer dock att faktorer som t.ex. att ett ökat antal svenskar har anslutit sig till terroristgrupper i utlandet, en skärpt straffrättslig reglering samt den ökande aktiviteten inom de höger- och vänsterextrema miljöerna sannolikt kan leda till en ökning av antalet klienter med kopplingar till extremistiska grupper.

Av Kriminalvårdens redovisning framgår att möjligheten att integrera ett förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism i myndighetens existerande strukturer är god. För att detta ska kunna uppnås framhåller Kriminalvården att det är nödvändigt att myndighetens personal får en förhöjd medvetenhet och förståelse för våldsbejakande extremism. Kriminalvården lyfter därför behovet av att utveckla och implementera utbildningsinsatser för personalen som en angelägen åtgärd. Därutöver framhåller myndigheten ytterligare ett antal förslag för att stärka sitt förebyggande arbete, bl.a. att kvalitetssäkra processen vid anlitan av trosföreträdare, utreda behovet av utökad kunskap och expertis inom områden som religionsvetenskap och sociologi och att fortsätta utveckla arbetet med extern samverkan.

Kriminalvården och dess personal måste ha den kunskap och de verktyg som behövs för att kunna arbeta förebyggande mot våldsbejakande extremism. Myndighetens egna erfarenheter av att möta problem relaterade till våldsbejakande extremism ska tas tillvara. Det är därför angeläget att bygga vidare på de utvecklingsområden som Kriminalvården själv har identifierat.

Flickor och pojkar, kvinnor och män, påverkas av eller är involverade i våldsbejakande extremism på olika sätt. Mot bakgrund av detta är det viktigt att Kriminalvården beaktar ett jämställdhetsperspektiv i arbetet med uppdraget, t.ex. genom att uppmärksamma de maskulinitetsnormer som kan råda i berörda grupper.

På regeringens vägnar

Peter Hultqvist

Helena Lundberg

Kopia till:

Justitiedepartementet/PO, L4, L5

Socialdepartementet/FST

Kulturdepartementet/D, DISK

Utrikesdepartementet/FN

Polismyndigheten

Säkerhetspolisen

Brottsförebyggande rådet

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Socialstyrelsen

Statens institutionsstyrelse

Barnombudsmannen

Forum för levande historia

Skolverket

Migrationsverket

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor

Statens medieråd

Nämnden för statligt stöd till trossamfund

Försvarshögskolan

Totalförsvarets forskningsinstitut

Sveriges Kommuner och Landsting

Den nationella samordnaren för att värna demokratin mot
våldsbejakande extremism (Ju 2014:18)

Utredningen om genomförande av vissa straffrättsliga åtaganden för att
förhindra och bekämpa terrorism (Ju 2014:26)

Kammarkollegiet